

14 מאי 2019

ט' אייר תשע"ט

סיכום דיון מס' 2 של הוועדה לאיכות סביבה וקיימות מיום 03.04.2019

נוכחים:

עו"ד שרית גולן שטיינברג - חברת מועצת העיר ויו"ר הוועדה
מר נחשון צוק – סגן ומ"מ רה"ע ומ"מ יו"ר הוועדה
מר מרדכי בליצבלאו – חבר מועצה וחבר ועדה
אדר' שירה גורלי – חברת ועדה – נציגת העירייה
מר אוהד שוורץ – מנהל קהילת חיפה בחברה להגנת הטבע וחבר ועדה – נציג ציבור
מר תומר חזן – נציג ארגוני הסביבה המקומיים וחבר ועדה – נציג ציבור
מר דוד לוריא – ראש מנהל תפעול, עיריית חיפה
גב' שרון ניסים – מנכ"לית רשות נחל הקישון
מר שי ערב לוי – רשות נחל הקישון
מר נמרוד אבני – רשות נחל הקישון
מר פרי שושני - מהנדס כימיה ואיכות סביבה, חברת החשמל
מר אילן ארנון – חברת החשמל
ד"ר יונתן דובנוב - סגן רופא המחוז, משרד הבריאות חיפה
ד"ר לילה יעקב - מנהלת המחלקה לבריאות הסביבה במחוז, משרד הבריאות חיפה
גב' נורית שטורץ – מתכנתת המחוז וסגנית מנהל מחוז חיפה במשרד להגנת הסביבה
ד"ר עופר דרסלר - מנכ"ל איגוד ערים לאיכות הסביבה חיפה
ד"ר אלה ברלין – איגוד ערים לאיכות הסביבה חיפה
עו"ד אלה קפלן – יועמ"ש איגוד ערים
עו"ד קרן גולדשמידט - יועצת משפטית לעירייה
גב' ורד הויכמן - ס' מ' מח' תכנון ארוך טווח לנושאים סביבתיים ומרכזת הוועדה
גב' רות שטוסל – הקואליציה לבריאות הציבור
גב' מימי פרץ – פעילה סביבתית
גב' אלה נווה – פעילה סביבתית

תחנות הכוח של חברת חשמל

מר פרי שושני, מהנדס כימיה ואיכות סביבה בחברת חשמל, העביר סקירה על אתר תחנת הכוח בחיפה:

- היקף היצור באתר חיפה הוא 834 מגה וואט המהווים 6% מכוח היצור במדינה.
- מחז"מ חיפה הוא מחז"מ עם נצילות מהגבוהות בארץ – 58%. נעשה שימוש בטכניקה של מחזור משולב המנצלת את האנרגיה שנוצרת בטורבינת הגז.
- שתי יחידות המחז"מ החלו להשתמש בגז טבעי בשנת 2011.
- באתר קיימות גם שתי יחידות של טורבינות גז המשמשות כיחידות גיבוי למצב עלטה בארץ. בנוסף ישנו גם מתקן טיפול בשפכים ואתר לוגיסטי.
- יחידות היצור שהוקמו בשנות השישים והשבעים של המאה הקודמת אינן פעילות, ולכן לא קיים יותר צורך במזוט. בעבר היו 3 מכלי מזוט, 2 מיכלים של 15,000 טון ומיכל אחד של 10,000 טון וכעת המכלים ריקים ממזוט.
- צינור המזוט התת קרקעי שסיפק מזוט לתחנה במשך השנים ננטש בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה.
- קיים מיכל סולר המשרת את היחידות של מחז"מ חיפה במצב חירום שבו ישנה תקלה במערכת הגז הטבעי. מתקיימת בדיקת כשירות אחת לחודשיים שבה מתבצעת הפעלה במשך כשעה של היחידה בסולר. ההפעלה מתבצעת בתיאום עם איגוד ערים חיפה וכאשר התנאים המטאורולוגיים מאפשרים.
- לאתר חיפה ישנו תקן ייחודי ומחמיר בערכו ביחס לאתרים אחרים מכיוון שהוא אתר עירוני. מתבצע פיקוח הדוק של המשרד להגנת הסביבה ושל איגוד ערים חיפה. מתקיימות בדיקות פתע בארובות ונבדקים כל ההיתרים מס' פעמים בשנה.
- אתר חיפה הוא אתר היסטורי המחייב שימור מבנים. כחלק מפרויקט השימור פונו המבנים היבילים וחזית המבנה נפתחה לים. עם זאת, לא קיימת גישה לציבור.

מהלך הדיון - נציגי חברת החשמל נשאלו מדוע לא ניתן לפרק את מיכלי המזוט אם אין צורך עתידי במזוט. תגובתם היתה כי מיכל אחד הוסב למיכל מים באישור העירייה והמשרד להגנת הסביבה, ולגבי שאר המכלים אין דרישה סטטוטורית לפרקם. צינור האספקה למיכלים פורק ונאמר שלא יתבצע אחסון של חומרים אחרים. ד"ר עופר דרסלר, מנכ"ל איגוד ערים להגנת הסביבה, עדכן כי בשנתיים האחרונות ניסו לקדם 4 תחנות כוח באזור חיפה במסגרת מדיניות משרד האנרגיה, על מנת לבזר את יצור

החשמל. מדובר בתחנות כוח של יצרנים פרטיים שיפעלו על גז טבעי. ד"ר עופר דרסלר הבהיר כי גם לתחנות כוח הפועלות על גז טבעי ישנן השפעות סביבתיות משמעותיות.

תחנת הכוח בחדרה (המשפיעה גם על חיפה) - גב' נורית שטורך, מתכנתת המחוז וס' מנהל מחוז חיפה במשרד להגנת הסביבה עדכנה כי התקבלה החלטת ממשלה בנוגע לשינוי אופן ההפעלה של תחנת הכוח בחדרה. על מנת לצמצם את זיהום האויר - יחידות 1-4 שהן היחידות הוותיקות ביותר ומהוות כחצי מפעילות התחנה יעברו לשימור קר ובמקומן יוקמו שני מחז"מים כמו בחיפה. אחד התנאים לביצוע השינוי הוא קיומם של שלושה מקורות גז שיתחברו ליבשה עד יוני 2022.

סיכום:

- לאור נתוני הפליטות שהוצגו מתחנת הכוח המופעלת בגז ולאור המלצת איגוד ערים חיפה, הוועדה אינה תומכת בהקמת תחנות כוח חדשות במרחב המטרופולין.
- הוועדה ממליצה להנהלת העירייה לקדם תכנית לפריסת מתקנים לאנרגיות מתחדשות ובכלל זה אנרגיה סולארית תוך שימוש במבנים עירוניים גדולים. על התכנית לכלול מיפוי המקומות האפשריים להתקנים מתקנים, בחינת עלויות ואופן הפעלה ותחזוקה.

היבטים סביבתיים בהר הזבל

הנושא הוצג ע"י גב' שרון ניסים, מנכ"לית רשות נחל הקישון:

- שטחו של הר הזבל, השייך לחברת נמלי ישראל, הוא 280 דונם.
- הפסולת בהר הזבל הונחה במקור ללא איטום תחתי וכיום קיימים מפגעים סביבתיים כגון פליטות לאוויר ותשטיפים לנחל סעדיה הסמוך. כמו כן, נמדדות חריגות בבדיקות איכות המים (עומס אורגני גבוה המצביע על זיהום מפסולת).
- שלישי משטחו של הר הזבל כוסה ונאטם במסגרת הפרויקט של כביש 22 בהתאם להנחיה של המשרד להגנת הסביבה. פעולה זו מהווה כנראה פתרון חלקי כיוון שישנה, ככל הנראה, הגעה של תשטיפים לנחל. גם עבודות לאורך המטרונת לנשר גרמו למפגעים בנחל.
- קיימים פתרונות לטיפול בתשטיפים שיכולים אולי להיות ממומנים מגורמים חיצוניים כמו הקרן לשטחים פתוחים והקרן לשמירת הניקיון.

- סוגיות נוספות שעלו היו שפכים בלתי חוקיים לנחל הקישון המגיעים ממוסכים באזור וכן קישוריות ותפקידו של הר הזבל במרחב בכלל וביחס לפארק מורד נחל הקישון בפרט.

סיכום:

גורמי האכיפה בעירייה יקיימו פגישה עם מחלקת הניקוז, מי כרמל ואיגוד ערים חיפה על מנת לחדד את הבעיות הקיימות והפתרונות האפשריים.

עדכון בנושא השימוע לבז"ן

גב' נורית שטורך, מתכננת המחוז וס' מנהל מחוז חיפה במשרד להגנת הסביבה, מעדכנת כי הוצא לבז"ן צו 45 חדש בעקבות השימוע שנערך בתאריך 17/03/2019.

לפני כשנה וחצי הוצא לבז"ן צו 45 שבמסגרתו בוצעו פעולות רבות לצמצום הפליטות אך אלו לא פסקו לחלוטין. לאור המשך החריגה בפליטות הוצא הצו הנוסף לטיפול בחריגות שעדיין קיימות. בעבר ניתן היה להבין שמדובר בחריגות מערכי הפליטה באופן חד משמעי מכיוון שהתקבלו ערכים גבוהים מאוד. כעת החריגות נמוכות יותר - גם כאשר ישנן חריגות מסוימות ("פיקים"), לא תמיד מדובר בחריגה יממתית.

סוגיה נוספת שעלתה הייתה ריחות רעים באזור התעשייה. גב' נורית שטורך הבהירה שהריחות אינם מעידים בהכרח על ריכוזים גבוהים של בנזן.

סיכום:

עיריית חיפה, בשיתוף הייעוץ המשפטי, תבחן את האמצעים האפשריים לאכיפת העמידה בחוקים הסביבתיים.

רשמו: ורד הויכמן ושירה גורלי